

Tendens naar duurzame energie zet door

Deskundigen verwachten dat er meer duurzame-energiebronnen zullen komen, al verschillen de meningen over hoe snel dat zal gaan. Dat bleek een week geleden tijdens het symposium 'Energimix van de toekomst' ter ere van het tienjarig bestaan van Agro Energy.

Een van de energiedeskundigen op het symposium in Den Haag was Hans ten Berge, secretaris-generaal bij de Europese koepelorganisatie van de elektriciteitsindustrie. Hij kijkt vanuit het belang van die industrie naar politieke gebeurtenissen.

Bij de keuze van een goede duurzame-energiemix aan brandstoffen ligt de prioriteit van de elektriciteitsindustrie bij terugdringing van CO₂. "We willen in 2050 CO₂-neutraal zijn, en wel op de manier die het minste geld kost." Dit doel zou Europees moeten worden aangepakt, waarbij stimulering van bijvoorbeeld zonne- en windenergie geen doel op zich zou moeten zijn. Al zal in de visie van Ten Berge wel een verdere verschuiving in die richting moeten plaatsvinden (naar een energiemix van 40 procent 'renewable energy', 28 procent nucleair en 32 procent fossiel).

Typische subsidiecultuur

De huidige politiek van afzonderlijke nationale overheden, elk met een eigen beleid, is volgens Ten Berge tegenstrijdig met kosteneffectief terugdringen van de CO₂-emissie. Een voorbeeld. De Duitse deelstaat Beieren, met 800 zonne-uren per jaar, levert ten opzichte van alle andere Europese staten de grootste subsidiebijdrage aan het binnen Beieren exploiteren van zonne-energie, terwijl opwekking Europees gezien veel efficiënter in Spanje of Griekenland kan plaatsvinden (meer dan 3.000 zonne-uren). De gebruiker/consument betaalt uiteindelijk het gelag van dergelijke inefficiënt ingezette subsidies. Nu al betaalt de EU-burger gemiddeld 34 euro per jaar aan subsidies voor duurzame energie.

Ten Berge verwacht dat de elektriciteitsprijs voor gebruikers tot 2030 met 50 procent zou kunnen stijgen door 'allerlei experimenten van overheden op kosten van de consument'. "We praten over liberalisering van de energiemarkt maar er wordt veel meer gereguleerd dan voorheen. Speciale doelen voor 'renewables'? Wij zeggen: niet doen! Bronnen moeten met elkaar kunnen concurreren."

Verder zal balanceren van het elektriciteitsnet volgens de man van de Europese koepelorganisatie een gigantisch probleem gaan worden bij grootschalig gebruik van windmolens

en zonne-energie om periodes op te vangen dat de zon niet schijnt of dat het niet waait. Of dat er wel wordt geproduceerd terwijl er geen vraag is. Er zal veel extra geld geïnvesteerd moeten worden in kabelnetwerken om dat te regelen, doorberekend aan eindgebruikers.

Volgens Ten Berge is er een mogelijkheid dat standby staan van installaties (om snel te kunnen bijspringen als het duurzame aanbod wegvalt bij stroomvraag) geld waard gaat worden. Dit zou kansen kunnen bieden voor telers met wkk's.

Slimmer benutten

Onafhankelijk duurzame-energieondernemer en -adviseur Ad van Wijk, tevens hoogleraar Future Energy Systems aan TU Delft, stelt dat wereldwijd 98 procent van alle energie echt efficiënt voor het beoogde doel wordt aangewend. "Beperken van de conversieverliezen, daar zit de winst. Je wilt belichting en warmte voor de plant; hoe bereik je dat zo efficiënt mogelijk? De daarvoor benodigde energie is slechts een afgeleide vraag."

Het gaat daarbij vaak niet om een energietekortprobleem maar om een opslagprobleem. Warmteoverschotten in de zomer zouden meer benut moeten worden voor gebruik in de winter. En gelijkstroom zou bij led-belichting vijf procent energiebesparing opleveren ten opzichte van de huidige wisselstroom, en vijftien procent kostenbesparing geven op een armatuur vanwege minder ingewikkelde elektronica.

Als simpel voorbeeld van efficiënt denken noemt hij de elektrische deurbel. Om die altijd te laten werken zodra iemand aanbelt, in totaal misschien een uurtje per jaar, is continu een transformator actief die 50 kWh per jaar gebruikt. Voor twintig miljoen huishoudens zijn twee grote energiecentrales nodig om de benodigde elektriciteit op te wekken. "Je kunt dat vermogen met duurzame energie gaan opwekken, maar het is veel slimmer om op elke deurbel een zonnecelletje met een condensator te plakken. Dan hoeft je die 50 kWh niet meer op te wekken."

Een ander voorbeeld is de elektrische auto. In plaats van alleen onderzoek te doen naar nog betere en grotere

accu's waarmee meer kilometers gereden kunnen worden, kan veel efficiënter worden gereden als het gewicht van een auto gehalveerd zou worden. "Nu zijn we 1.000 kilo staal aan het verplaatsen om een persoon van nog geen 100 kilo te kunnen vervoeren." Daarbij wordt nu slechts twee tot drie procent van de brandstofenergie omgezet in effectieve energie voor het verplaatsen van de auto. De rest gaat verloren aan motoroverbrengings- en weerstandsverliezen.

Volgens Van Wijk gaan telers, naast producent van groenten, leverancier van duurzame energie worden. Volgens hem hadden ze in collectief verband zelfs al moeten investeren in windenergie. "Die richting gaat het zeker op, al zal dat misschien pas over vijf jaar gaan gebeuren."

Ruud Bos, CEO van Electrabel Nederland, verwacht dat de energiemarkt pas over tien jaar de slag gaat maken waar Van Wijk van droomt. Hij ziet dat grote stappen worden gezet in rendementsverbetering van centrales, waarbij de laatste al met 60 procent efficiëntie kunnen draaien. "Volgens de merit-order (ranglijst van energiebronnen die prijstechnisch het interessantst zijn om in te schakelen, red.) zou de wkk kunnen concurreren met onze nieuwste grote centrale. Nou, ik geef het jullie te doen."

Decentraal opwekken

Eneco gaat veel meer proberen in te spelen op decentraal opgewekte duurzame energie, meldt Kees-Jan Rameau, lid van de Raad van Bestuur van dit energiebedrijf. Hij ziet een faciliterende rol van het bedrijf bij klanten/consumenten die thuis zelf duurzame energie opwekken, gebruiken en leveren. "De rol van het energiebedrijf zal drastisch gaan veranderen. Het is dan niet langer eenrichtingsverkeer van energietransport, maar klanten krijgen meer regie in handen. Dorpsstraat 4 kan dan bijvoorbeeld een opgewekt energie-overschot gaan leveren aan Dorpsstraat 6."

De belangstelling van Eneco voor de glastuinbouw is volgens Rameau niet voor niets, omdat deze sector al ver voor loopt in de richting waarin het energiebedrijf zich wil gaan begeven.

Kostprijs steeds lager

Bert den Ouden, CEO van APX-Enex, ziet zonne-energie continu door-groeien, zelfs tijdens de economische recessie. Daarbij gaat de kostprijs in een rechte lijn steeds verder omlaag. "Duurzaam is een gezonde business,

en daar kies je niet alleen voor omdat het zo goed is voor de wereld."

Ook hij ziet een ontwikkeling richting duurzame opwekking bij klanten, waarbij de tuinbouw al voorop loopt. Die flexibele gascentrales en -moto-

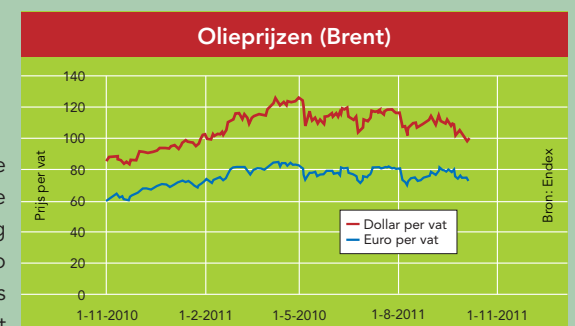
ren kunnen, naast gasopslag in zoutcavernes, een belangrijke rol spelen in het opvangen van aanbodverschillen bij duurzame opwekking. Bij dat laatste ziet Den Ouden windenergie als belangrijkste bron. ●●●

Analyse energiemarkt

Dalende trend

De afgelopen weken zette de dalende trend van de olieprijs voort. Als gevolg van de aansterkende euro is de daling van de olieprijs uitgedrukt in euro's wat afgevlakt. Tegenvallende

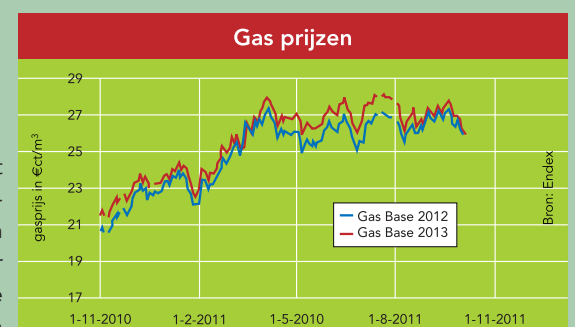
productiecijfers en aanhoudende problemen rondom Griekenland drukten zowel de beurzen als de olieprijs in de rode cijfers. Het vastlopen van Obama's banenplannen en de verdere daling van het consumentenvertrouwen en de bestedingen in de Verenigde Staten zetten de olieprijs verder onder druk. ●●●

Effect van warm weer

Op de gasmarkt valt het grote verschil op tussen termijnrijzen en dagmarkt. Warm weer resulteerde in een sterke daling van de dagprijzen voor gas. De opmerkelijke

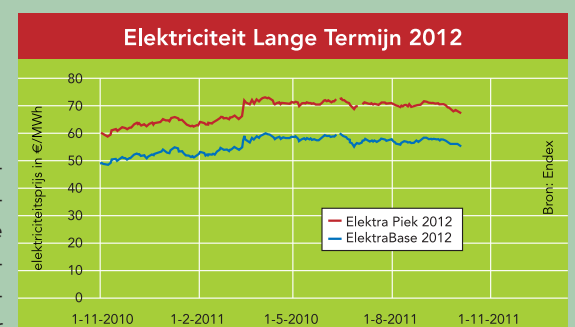
prijsprongen hangen wellicht samen met het traditionele begin van het nieuwe gasjaar op 1 oktober. Oude contracten lopen af, nieuwe gaan in, en blijkbaar heeft de overgang de handel nogal opgeschud. Onzekerheid over de toekomstige gasprijs doet de termijnrijzen voor de komende jaren minder sterk dalen. ●●●

Druk op stroomprijs

Op de termijnmarkt zorgden dalende gas- en kolnprijzen voor druk op de prijs, versterkt door verdere daling van CO₂-prijzen. De termijnprijs voor 2013 ligt de laatste tijd

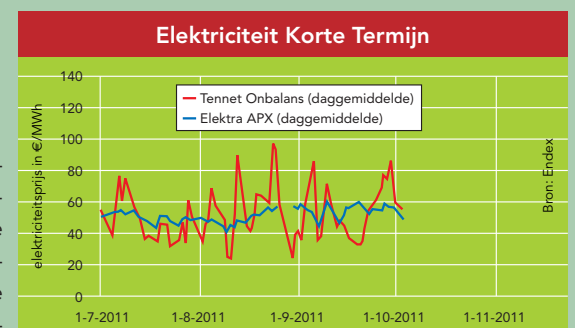
structureel onder de 2012-prijs. Dit heeft te maken met het online komen van diverse nieuwe elektriciteitscentrales in 2013. Doordat de toekomstige gasprijs hoger ligt dan de huidige, is het vooruitzicht van de sparkspread negatief. Sterk dalende peakprijzen zorgen voor een extra daling van de peak-sparkspread. ●●●

Aanbod wind en zon

De spotprijs voor elektriciteit vertoonde de afgelopen weken een dalende trend. Een stijgende windproductie en een hogere productie van Duitse zonnestroom drukten de prijs.

Aan de vraagzijde werkt de dalende behoefte in het industriële segment door. ●●●

Bron: Powerhouse

Kijk ook dagelijks voor informatie op www.gfactueel.nl

Telers zullen bij hun rol op de energiemarkt moeten inspelen op een groei van duurzame-energie-opwekking.